



PSIXOLOGIYANING BUGUNGI KUNDAGI ROLI VA AHAMIYATI

Zebiniso Ulug'bekova

*Samarqand davlat universiteti,
Psixologiya va ijtimoiy siyosiy fanlar
fakulteti, 3- bosqich talabasi*

Annotatsiya: *Psixologiyada o'rganish doirasi va faoliyat sohalari barcha tirik organizmlarning barcha hayotiy faoliyati bilan bog'liq bo'lgan xatti-harakatlarini qamrab olish uchun kengaytirilgan, jumladan, ta'lim, sog'liqni saqlash, milliy rivojlanish, huquq va jamiyat yoki jamiyatdagi shaxsning kundalik hayoti bilan bog'liq.*

Kalit so'zlar: *parkinson kasalligi, didaktik psixologiya, hissiy barqarorlik, ong usti, xulq-atvor barqarorligi.*

Sog'liqni saqlash sohasida psixologiyaning ta'rifi mijozlar va bemorlarning mutaxassislarining inson tafakkurining xulq-atvor rivojlanishi bo'yicha professional tadqiqotini anglatadi. Ushbu tadqiqot sohasi bemorlarning hissiy barqarorligi, fikrlash jarayonlari, xulq-atvor barqarorligi va aqliy harakatlarining boshqa shakllarida muomala qilish to'g'risida ma'lumot va ma'lumotlarni ishlab chiqaradi. Ushbu kasbda ularning jismoniy va ruhiy salomatligi muammolari bilan to'ldiriladigan hissiy va xulq-atvor muammolarini hal qilish juda muhimdir.

Psixologiya ko'p jihatdan muhimdir, nima uchun bu juda muhim ekanligiga misol, hayot uchun xavfli bo'lgan ko'plab kasalliklar bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar. Psixologiyadan foydalanib, psixolog Parkinson kasalligi, Altsgeymer kasalligi va boshqa ko'plab nevrologik kasalliklar kabi kasalliklarni o'rgangan. Bugungi kunda biz bu kasalliklar haqida o'tmishdagidan ko'ra ko'proq bilamiz, olimlar hatto ushbu kasalliklardan jabrlanganlarga yordam beradigan dori-darmonlarni ishlab chiqarishga muvaffaq bo'lishdi. Psixologiya ta'lim tizimida ham juda muhim.

Psixologiyaning muhimligining yana bir sababi, avvalgi tadqiqotlar bizga bergan tushunchadir. Masalan, psixologiyani o'rganish orqali biz tana va ong qanday ishlashini tushunishni o'rganamiz. Aql va tananing qanday ishlashini tushunishning misoli, ularni tushunish orqali biz hayotdagi kamroq murakkab narsalarni, masalan, stressni nazorat qilish, vaqtni boshqarish va samaraliroq o'rganishimiz mumkin. Yana bir misol, psixologik kasalliklar bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar bo'lishi mumkin. Psixologik tadqiqotlardan foydalanib, shifokorlar hozirda tibbiyot va hatto kasalliklardan jabrlanganlarni davolash usullarini ishlab chiqdilar.



Bu, shuningdek, odamlar tomonidan amalga oshiriladigan turli xil faoliyat ko'nikmalarini, bilimlarini va tushunishni qo'llash va qo'llash va ulardan kundalik faoliyatda qanday foydalanilishini, bu voqealar doirasidami, odamlar bilan gaplashishmi, ta'lim va ish bilan ta'minlash, munosabatlar va hatto ruhiy salomatlikni davolashdami? masalalar.

Psixologiya anatomiya, fiziologiya, sotsiologiya, antropologiya, tarix va insonning jismoniy yoki ruhiy tabiatidagi o'zgarishlarga taalluqli boshqa fanlar bilan birgalikda ta'lim sohasidagi mutafakkirlar va xodimlarga ular ishlayotgan material haqida bilim berish ishlarini olib boradi. Qishloq xo'jaligining ilmi va san'ati kimyo va botanikaga bog'liq bo'lgani kabi, ta'lim san'ati ham fiziologiya va psixologiyaga bog'liq. To'liq psixologiya fani har bir insonning aql-zakovati, fe'l-atvori va xulq-atvori haqida har bir haqiqatni aytib beradi, inson tabiatidagi har qanday o'zgarishlarning sababini aytib beradi, har bir tarbiyaviy kuch - har bir shaxsning boshqasini yoki hayotini o'zgartirgan har bir harakati qanday natijaga olib kelishini aytadi. agentning o'zi - bo'lar edi. Bu bizga insoniyatdan dunyo farovonligi uchun foydalanishga yordam beradi, xuddi biz qulagan jismlar yoki kimyoviy elementlardan foydalanganda qanday natijaga erishamiz.

G'ayriinsoniy mavjudotlarning aqliy va axloqiy farqlari qay darajada ularning asl tabiatining oqibati bo'lib, ular kelib chiqqan ajdod bilan belgilanadi, bu ta'lim uchun asosiy ahamiyatga ega. Ajdodlar ta'sirining ta'siri ham shunday. Liderlik, badiiy temperament, o'ziga xoslik, qat'iyatlilik, matematik qobiliyat yoki vosita mahorati kabi fazilatlar mikroblarda bir yoki bir nechta birlik belgilar bilan ifodalanadimi yoki ular merosda "Mendelizatsiya" qiladimi yoki ularning har biri Shu qadar ko'p birlik belgilarning o'zaro hamkorligi, ularning meros qonunlari "aralashtirish" qonunlari bo'lib, bu savolning javobi irqiy yaxshilash uchun qanday vositalardan foydalanishni hal qiladi. Shubhasiz, ajdodlarning aql-idrok va xarakterga ta'sirining miqdori ham, ishlash usuli ham psixologiya tomonidan o'rganilishi kerak bo'lgan savollardir.

Insonning asl tabiatini o'zgartirish uchun bolalik davrida va butun umr davomida harakat qiladigan ko'plab kuchlarning ta'sir qilish natijalari va usullari psixolog, sotsiolog yoki ta'lim talabasi ishiga bir xil darajada mos keladi, ammo oxirgi ikkitasi tabiiy ravishda o'rganiladi. birinchilar erishgan barcha narsadan foydalaning. Garchi bunday muammolarni o'rganish hali ham qo'pol, chayqovchilik va ko'pincha noto'g'ri bo'lsa-da, biz iqlim, oziq-ovqat, shahar hayoti, sanoatning ixtisoslashuvi, oila va davlatning turli shakllari, turli xil "tadqiqotlar" ta'siriga umid qilishimiz mumkin. "Maktablar va shunga o'xshash narsalar diqqatli



psixologlar tomonidan va ranglarni ko'rish yoki masofani idrok etishda bo'lgani kabi ehtiyotkorlik bilan o'rganiladi.

Psixologning hissasi inson hayotining har bir bosqichida, go'daklikdan qarilikgacha mavjud. Psixologning jamiyatdagi o'rni bolalarning maktabda yaxshiroq o'qishini ta'minlashdan tortib, kattalarga munosabatlar va hayotiy voqealarga dosh berishga imkon berishgacha. Uning ahamiyati psixologning inson xulq-atvorini qanday o'rganishi, tibbiy holatga tashxis qo'yish va davolash, turmush tarzini yaxshilash va huquq tizimida qanday namoyon bo'lishini ko'rish mumkin. Huquqiy sharoitlarda psixologlar huquqni muhofaza qiluvchi organlarga fuqarolik va jinoiy ishlarning psixologik jihatlari haqida tushuncha berish orqali yordam beradi. Ular bolalarga nisbatan zo'ravonlik haqidagi da'volarni tekshiradilar, guvohlarning aqliy qobiliyatini baholaydilar va bolalar guvohlari bilan bog'liq hollarda muhim yordam ko'rsatadilar. Psixologlar, shuningdek, jinoyat qurbonlari uchun maslahat va boshqa psixiatrik yordam ko'rsatadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Bart L. Weathington et. al Applied Psychology in Everyday Life, Cambridge scholar publishing, 2011.
2. Fathali M. Moghaddam et. al Psychology and National Development” Sage Publication, London, 1999. <https://www.fathalimoghaddam.com/wp-content/uploads/2013/10/1258686893.pdf>
3. Edward L. Thorndike Contribution of Psychology to Education First published in The Journal of Educational Psychology, 1, 5-12.
4. Emmanuel A. Ashitey The Importance of Psychology in Everyday Life in Ghana 2014. <https://www.modernghana.com/news/582817/1/the-importance-of-psychology-in-everyday-life-in-g.html>
5. Ergashevna, S. N. (2021). LATEST DEVELOPMENT OF THE ART OF BAKHSHI IN UZBEKISTAN. ANGLISTICUM. Journal of the Association-Institute for English Language and American Studies, 10(8), 49-55.
6. Ismadiyarov, Y., Nabiulina, L., Matnazarova, M., Mulaahmetov, R., Suleimenova, U., & Satimbekova, A. (2021). Multicomponent Structural and Logical Model of Innovative Management in Higher Education and the Mechanisms for its Implementation. Известия высших учебных заведений. Технология текстильной промышленности, (3), 187-195.
7. Turdiyevna, K. Z., & Ruzimovna, K. G. (2021). The role of zoonyms in the expression of axiological content. Asian Journal of Multidimensional Research, 10(10), 1430-1434.
8. Zulkhumor, K. (2021). Semantics and lingu-culturological features of old uzbek lexemans. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(8), 488-497.



9. Yusupov, S. (2023). Use of Zononyms in Works. International Journal of Trend in Scientific Research and Development (IJTSRD).
10. Norov, I., Yo'ldoshev, J., & Yo'ldoshev, S. (2023). ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA DARS TASHKIL QILISH. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 1(4), 40-47.
11. Norov, I. (2023). DEFINITION OF ZOONYMS IN UZBEK ARTISTIC WORKS. INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY, 1(1), 1-6.
12. Allambergenov, H. (2023). Innovative ways to teach the life and work of Rashod Nuri Guntekin in literary education. The Peerian Journal, 18, 25-29.
13. Шамшетова, Ю. М. (2021). ПРИНЦИПЫ СТРУКТУРИРОВАНИЯ ФОНЕМ ЗАЙМСТВОВАННЫХ СЛОВ В КАРАКАЛПАКСКОМ ЯЗЫКЕ. In Запад и Восток в диалоге культур (pp. 321-324).
14. Ergashevna, Y. N. (2021). ON METHODS OF RESEARCH OF UZBEK LANGUAGE SYNTAX. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(11), 22-28.
15. Allakulovna, C. D., & Ergashevna, Y. N. (2023). О 'ZBEK XALQ SHEVALARINING RUS TILSHUNOSLARI TOMONIDAN O 'RGANILISHI. BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI, 3(2), 140-143.